

Beslut om referensprismetod för transmissionsnätet för gas

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutar att:

- 1 godkänna Swedegas AB, org nr 556181-1034, förslag att en utjämnad referensprismetod, den så kallade frimärkesmetoden (PS-metoden), ska användas som referensprismetod för transmissionsnätet för gas i Sverige,
- 2 avgifterna för extra områdesförbrukning (områdeskapacitet), kapacitetstilldelningsavgift sommar och vinter samt dygnskapacitetsavgift ska klassificeras som andra tjänster än överföringstjänster.

Beskrivning av ärendet

Integrering av gasmarknaderna i EU

I Europa har det en längre tid pågått ett arbete med att koppla ihop unionens gasmarknader i syfte att upprätta en inre energimarknad som kan trygga energiförsörjningen, åstadkomma samhällsekonomiskt optimal handel och flöden mellan medlemsstaterna samt att ge konsumenter möjlighet att köpa energi till överkomliga priser. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har förändrat spelplanen och behovet av en väl fungerande europeisk gasmarknad har ökat.

Den 16 mars 2017 utfärdade Europeiska kommissionen förordningen (EU) 2017/460 om fastställandet av nätföreskrifter för harmoniserade tariffstrukturer för överföring av gas (förordningen). Syftet med denna förordning är att bidra till marknadsintegration, förbättrad försörjningstrygghet och att främja sammanlänkning mellan de europeiska gasnäten genom bindande gemensamma EU-regler. Ett steg för att åstadkomma detta är att öka insynen i strukturen för överföringstarifferna och hur de fastställs. Information om överföringstarifferna ska därför offentliggöras så att nätanvändarna bättre kan förstå hur tarifferna fastställs, och hur de kan förändras.

Det svenska transmissionssystemet

Det svenska transmissionsnätet för gas sträcker sig från Dragör i Danmark efter västkusten till Stenungssund i Västra Götaland. Nätet är 601 kilometer långt och innehåller sammanlagt 41 mät- och reglerstationer. Utöver huvudledningen finns ett antal grenledningar till kringliggande orter utmed nätets sträckning samt en längre grenledning som sträcker sig från Halland upp till Gnosjö.

Transmissionsnätet har fem anslutna distributionsnätsoperatörer och sju direktanslutna företagskunder i norra delen av nätet. Swedegas har delat upp transmissionsnätet i fyra kluster: Södra Skåne, Norra Skåne, Halland och Västra Götaland.

Figur 1 Det svenska transmissionsnätet för gas

Källa: Swedegas

Nätets enda entry-punkt finns i Dragör, varifrån 99,5 procent av all inmatning sker. Mindre än 0,5 procent kommer från inhemsk gas i form av biogas som för närvarande kommer från Trelleborg i södra Sverige och Vessinge i Halland. Förutom från dessa två punkter kan inmatning ske från gaslagret i Skallen. Det finns ingen LNG terminal till nätet och det saknas exit-punkter till andra transmissionsnät. Entry-tariffer vid inmatningen i Dragör tillämpas inte i den svenska marknadsmodellen. Det betyder att kundtariffen innefattar hela transporten genom transmissionssystemet, vilket är i enlighet med kraven i 6 kap. 3 § andra stycket naturgaslagen (2005:403). Det svenska transmissionssystemet är därför unikt i en europeisk jämförelse.

Swedegas tillämpar en utjämnad prismetod, frimärksmetoden (PS-metoden), vilket betyder att kunderna har samma tariff oberoende av geografisk placering i nätet. Enligt nätkoden Nc Tar ska Ei var femte år besluta om metod för överföringstariffen för transmissionsnätet för gas. 2018 fattade Ei det första beslutet enligt nätkoden och godkände då att frimärkesmetoden ska användas för att beräkna överföringstariffen 2019 till 2024.

Samrådsprocessen

Enligt förordningen ska den nationella tillsynsmyndigheten eller den systemsansvarige för överföringssystemet utföra bedömningar av kostnadsfördelningar. I bedömningarna ska en jämförelse ske mellan olika referensprismetoder. Vid denna jämförelse ska en av metoderna vara kapacitetsvägd distansmetod (CWD). Den tillämpade referensprismetoden ska anpassas till resultaten av ett periodiskt samråd.

Ett eller flera samråd avseende föreslagen referensprismetod ska enligt förordningen genomföras av den nationella tillsynsmyndigheten eller de systemansvariga för överföringssystemen i enlighet med vad som beslutas av den nationella tillsynsmyndigheten.

Ei beslutade i december 2022¹ att den systemansvarige (Swedegas) skulle ansvara för samrådsprocessen. Detta inkluderar utförandet och offentliggörandet av kostnadsfördelningar och föreslagen referensprismetod, genomförandet av samråd samt offentliggörandet av information.

Swedegas genomförde ett första samråd mellan den 8 mars och den 8 maj 2024. Den 9 april bjöds marknadsaktörer in att delta i ett digitalt samrådsmöte. Ett andra samråd genomfördes mellan den 21 oktober och den 21 december 2024. Swedegas har offentliggjort samrådsdokumenten på sin hemsida.

Swedegas förslag till referensprismetod

Vid samråden presenterade Swedegas sitt förslag till referensprismetod. Swedegas föreslår att en utjämnad referensprismetod, den så kallade frimärkesmetoden (PS-metoden), ska fortsätta tillämpas även kommande fem år. Av Swedegas förslag framgår bland annat att de parametrar som används vid beräkningen av PS-metoden är tillåten intäkt, prognostiserad kapacitet samt entry/exit split. Vid den obligatoriska jämförelsen med CWD-metoden används även parametern avstånd.

¹ Se ärende 2022-103221.

Den föreslagna PS-metoden är lätt att återskapa och förstå, samt att prognostisera då den endast består av tre parametrar. Den tillåtna intäkten som används vid beräkningen motsvarar den intäktsram som Ei beslutat om för tillsynsperioden 2023–2026². Den prognostiserade kapaciteten för hela systemet är tillgänglig på aggregerad nivå. Entry/exit spliten är 0/100, vilket följer av att det endast är en entry-punkt tillgänglig där kapacitetsbokning inte är möjlig. Det indikativa referenspriset som redovisas är 296 SEK/kWh/h/y. I samrådsdokumentet redovisar Swedegas också att de avser att ta ut 88 procent av den tillåtna intäkten för tillsynsperioden 2023–2026. Det innebär intäkter på drygt 505 mdr varav drygt 426 mdr är intäkter från överföringstariffer, 76 mdr kommer från andra tjänster och 3,2 mdr utgörs av myndighetsavgifter.

Swedegas har gjort en jämförelse mellan PS-metoden och den alternativa CWD-metoden, likt den jämförelse som gjordes av både Swedegas och Ei inför beslutet 2018. Analysen visar, precis som 2018, att korssubventioneringen blir större med CWD-metoden än med PS-metoden. Detta gäller både under antagandet om ett fullt delbart nät och delbarhet med avseende på distans.

En CWD-metod innebär stora prisskillnader mellan de fyra klustren som gasnätet är indelat i. Swedegas anser att de stora prisskillnaderna som framkommer i jämförelsen medför en hög risk för negativa volymeffekter i den norra delen av det svenska transmissionsnätet. Swedegas anser också att CWD-metoden är svår att återskapa då parametern distans måste justeras efter nätets topografi. Enligt Swedegas bör därför den utjämnade referensprismetoden, PS-metoden, tillämpas.

Synpunkter från samråden

Swedegas förslag till referensprismetod har som ovan angivits varit föremål för två samråd. Inga synpunkter eller kommentarer har inkommit från aktörerna under något av de två samråden.

ACER:s yttrande

ACER har analyserat Swedegas samrådsdokument och har i rapporterna *Analysis of the Consultation Document on the Gas Transmission Tariff Structure For Sweden 2024-07-08* och *Analysis of the Consultation Document on the Gas Transmission Tariff Structure For Sweden 2025-02-20* lämnat synpunkter på samrådsdokumenten³. En

² Se ärende 2023-103959.

³ [ACER analysis on the national tariff consultation documents | www.acer.europa.eu](https://www.acer.europa.eu/ACER_analysis_on_the_national_tariff_consultation_documents)

sammanfattning av de delar som ACER i sina yttranden anser bör utvecklas redovisas nedan.

Bedöma avgifterna: extra områdesförbrukning (områdeskapacitet), kapacitetstilldelningsavgift sommar och vinter och dygnsbokningsavgift

ACER anser att tillräcklig motivering till varför tjänsterna extra områdesförbrukning (områdeskapacitet), kapacitetstilldelningsavgift sommar och vinter och dygnsbokningsavgift klassificeras under Artikel 4(4) saknas. ACER uppmanar Ei att ta med den saknade informationen i det motiverade beslutet.

Informationskrav om prognostiserad kapacitet 2025/2026 och 2026/2027 samt jämförelse av tariffer mellan åren

ACER har noterat att Swedegas inte ger tillräcklig information om prognostiserad kapacitet för åren 2025/2026 och 2026/2027 och rekommenderar Ei att i sitt slutliga beslut förtydliga hur prognoser tas fram. Vidare påpekar ACER att det saknas tariffjämförelser mellan tariffperioderna.

Klargöra när tariffperioden börjar

ACER menar att det inte är tydligt med vilken metodik som överföringstariffen har beräknats för året 2024/2025. Eftersom Ei inte har fattat ett beslut att godkänna den nya tariffmetodiken kan inte den ha använts. Inte heller kan den gamla metodiken ha använts då Artikel 27(5) i NC Tar kräver att tariffmetodiken ska uppdateras åtminstone var femte år. Ei måste klargöra när den nya referensprismetoden börjar gälla.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Kommissionens förordning (EU) 2017/460 om fastställandet av nätföreskrifter för harmoniserade tariffstrukturer för överföring av gas (förordningen)

En referensprismetod ska fastställas eller godkännas av den nationella tillsynsmyndigheten i enlighet med vad som fastställs i artikel 27. Den referensprismetod som ska tillämpas ska anpassas till resultaten av de periodiska samråd som genomförs i enlighet med artikel 26. (artikel 6.1)

Tillämpningen av referensprismetoden ska tillhandahålla ett referenspris. (artikel 6.2)

Ett eller flera samråd ska genomföras av den nationella tillsynsmyndigheten eller den eller de systemansvariga för överföringssystemet, enligt vad som beslutas av

den nationella tillsynsmyndigheten. Det slutliga samrådet före det beslut som avses i artikel 27.4 ska uppfylla de krav som ställs i artikel 26 och 27. (artikel 26.1)

Det slutliga samrådet enligt artikel 26.1 ska innehålla en beskrivning av den föreslagna referensprismetoden tillsammans med den vägledande information som fastställs i artikel 30.1 a, den vägledande information som fastställs i artikel 30.1 b, den vägledande information som fastställs i artikel 30.2. (artikel 26.1 a, b, c och d)

När det slutliga samrådet enligt artikel 26 inleds före det beslut som avses i artikel 27.4 ska den nationella tillsynsmyndigheten eller den eller de systemansvariga för överföringssystemen, enligt vad som beslutas av den nationella tillsynsmyndigheten, lämna samrådsdokumenten till ACER. (artikel 27.1)

ACER ska analysera om all information som avses i artikel 26.1 har offentliggjorts, om den föreslagna referensprismetoden uppfyller kraven i artikel 7, om kriterierna för fastställande av volymbaserade överföringstariffer i enlighet med vad som fastställs i artikel 4.3 är uppfyllda och om kriterierna för fastställande av tariffer för andra tjänster än överföringstjänster i enlighet med vad som fastställs i artikel 4.4 är uppfyllda. (artikel 27.2)

Inom fem månader från slutet av det slutliga samrådet ska den nationella tillsynsmyndigheten fatta och offentliggöra ett motiverat beslut om samtliga punkter som fastställs i artikel 26.1. Efter offentliggörandet ska den nationella tillsynsmyndigheten lämna sitt beslut till ACER och kommissionen. (artikel 27.4)

Referensprismetoden ska överensstämma med artikel 17 i förordning (EU) nr 2024/1789. Den ska också inriktas på att ge nätanvändarna möjlighet att återskapa beräkningarna av referenspriserna och exakta prognoser av referenspriserna, ta hänsyn till de uppkomna faktiska kostnaderna för att tillhandahålla överföringstjänster med tanke på överföringsnätets komplexitetsgrad och säkerställa icke-diskriminering och förhindra otillbörlig korssubventionering bland annat genom att ta hänsyn till de bedömningar av kostnadsfördelning som anges i artikel 5. (artikel 7 a-c)

Den nationella tillsynsmyndigheten eller den systemansvarige för överföringssystemet, i enlighet med vad som beslutas av den nationella tillsynsmyndigheten, ska utföra en bedömning av den kostnadsfördelning som gäller de intäkter från överföringstjänster som ska erhållas genom kapacitetsbaserade överföringstariffer och som ska baseras uteslutande på de

kostnadsdrivande faktorerna i form av teknisk kapacitet, eller prognostiserad avtalad kapacitet, eller teknisk kapacitet och avstånd, eller prognostiserad avtalad kapacitet och avstånd. (artikel 5.1 a)

Bedömningen av kostnadsfördelning ska ange graden av korssubventionering mellan systemintern och systemöverskridande nätanvändning, baserat på den föreslagna referensprismetoden. (artikel 5.2)

Den nationella tillsynsmyndigheten eller den systemansvarige för överföringssystemet, i enlighet med vad som beslutas av den nationella tillsynsmyndigheten, ska utföra bedömningarna i artikel 5.1 a och artikel 5.2 och offentliggöra dem som en del av det slutliga samråd som avses i artikel 26. (artikel 5.1)

Bedömning av andra tjänster än överföringstjänster ska ske. En tjänst anses vara en överföringstjänst om följande kriterier är uppfyllda:

- a) Kostnaderna för sådana tjänster orsakas av de kostnadsdrivande faktorerna i form av både teknisk eller prognostiserad avtalad kapacitet och avstånd.
- b) Kostnaderna för sådana tjänster är kopplade till investeringar i och drift av den infrastruktur som ingår i den reglerade tillgångsbasen för tillhandahållandet av överföringstjänster.

Om något av kriterierna inte uppfylls får en viss tjänst räknas till antingen överföringstjänst eller andra tjänster än överföringstjänster, beroende på resultaten av det periodiska samrådet. (artikel 4.1)

Den nationella tillsynsmyndigheten eller den eller de systemansvarige för överföringssystemen, enligt vad som beslutas av den nationella tillsynsmyndigheten, ska före tariffperioden bl.a. offentliggöra information om:

- De tekniska parametrar som används i den tillämpade referensprismetoden och som rör överföringssystemets tekniska egenskaper. (artikel 30.1 a)
- Tillåtna eller eftersträlvade intäkter, eller bådaddera. (artikel 30.1 b),
- skillnaden i nivån för överföringstariffer mellan den innevarande tariffperioden och den tariffperiod för vilken informationen offentliggörs. (artikel 30.2 a), och
- en förenklad tariffmodell som uppdateras regelbundet. (artikel 30.2 b)

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1789 om de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, om ändring av förordningarna (EU) nr 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 och (EU) 2022/869 samt beslut (EU) 2017/684, och om upphävande av förordning (EG) nr 715/2009 (gasförordningen)

Genom denna förordning fastställs bland annat icke-diskriminerande regler när det gäller villkoren för tillträde till naturgas- och vätgassystem, med hänsyn till de nationella och regionala marknadernas särdrag, för att säkerställa att den inre marknaden för naturgas och vätgas fungerar väl, och för att bidra till energisystemets flexibilitet. Förordningen främjar även uppkomsten och driften av välfungerande och transparenta marknader för naturgas och vätgas med en hög grad av försörjningstrygghet och tillhandahålls mekanismer för harmonisering av reglerna för nättillträde för gränsöverskridande handel med naturgas och vätgas..(artikel 1 första stycket)

De tariffer eller de metoder som används för att beräkna dem, ska vara transparenta, beakta behovet av systemintegritet och förbättring av denna och återspegla de faktiska kostnaderna, i den utsträckning kostnaderna motsvaras av de kostnader som effektiva och strukturellt jämförbara nätoperatörer har och är transparenta, samtidigt som en rimlig avkastning på investeringar tillgodoses. Tarifferna eller de metoder som används för att beräkna dem ska tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. (artikel 17.1 första stycket)

Tarifferna eller de metoder som används för att beräkna dem ska underlätta effektiv naturgashandel och konkurrens och samtidigt hindra korssubventionering mellan nätanvändare samt ge incitament till investeringar och upprätthållande eller skapande av driftskompatibilitet för överföringsnät. (artikel 17.1 tredje stycket)

Tariffer för nätanvändare ska vara icke-diskriminerande och ska fastställas separat vid varje inmatningspunkt till och uttagpunkt från överföringssystemet. Mekanismer för kostnadsfördelning och metoder för fastställande av priser när det gäller inmatnings- och uttagpunkter ska godkännas av tillsynsmyndigheterna. Tillsynsmyndigheterna ska se till att nättariffer inte beräknas på grundval av avtal.. (artikel 17.1 fjärde stycket)

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1788 om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, om ändring av direktiv

2025-05-12

2024-100317-0011

**(EU) 2023/1791 och om upphävande av direktiv 2009/73/EG
(gasmarknadsdirektivet)**

När tillsynsmyndigheten utför de uppgifter som anges i detta direktiv ska den bl.a. i nära samarbete med Acer, andra medlemsstaters tillsynsmyndigheter och kommissionen främja konkurrensutsatta, flexibla, säkra och miljömässigt hållbara inre marknader för naturgas, förnybar gas, koldioxidsnål gas och vätgas i unionen och säkerställa lämpliga förutsättningar för en effektiv och tillförlitlig drift av naturgas- och vätgasnäten och främja energisystemintegrering, med beaktande av de långsiktiga målen, och på så sätt bidra till att unionsrätten tillämpas konsekvent, effektivt och ändamålsenligt så att unionens klimat- och energimål uppnås. (artikel 77 första stycket a)

Tillsynsmyndigheten ska också bidra till att det så kostnadseffektivt som möjligt, och med beaktande av principen om energieffektivitet först, utvecklas säkra, pålitliga, effektiva och icke-diskriminerande system som är konsumentinriktade, främja systemens tillräcklighet och, i linje med de allmänna energi- och klimatpolitiska målsättningarna, energieffektivitet och integrering i både överförings- och distributionsnäten av stor- och småskalig produktion av gas från förnybara källor och decentraliserad produktion och underlätta driften av dem i förhållande till andra energinät för el och uppvärmning. (artikel 77 första stycket d)

Naturgaslagen (2005:403)

Avgifter och övriga villkor för överföring och lagring av naturgas samt för tillträde till en förgasningsanläggning ska vara skäliga, objektiva och icke-diskriminerande. (6 kap. 2 §)

Vid utformningen av villkor för överföring av naturgas ska särskilt beaktas antalet anslutna kunder, kundernas geografiska läge, mängden överförd energi och abonnerad effekt, kostnaderna för överliggande ledningar, leveranssäkerhet och trycket i ledningarna. Villkoren för överföring av naturgas ska utformas så att den avgift en kund betalar för överföringen till sin anslutningspunkt innefattar avgift för överföringen i samtliga rörledningar genom vilka överföringen sker. (6 kap. 3 §)

Ei:s motivering till beslutet

De formella kraven för beslutsprocessen

Ei beslutade den 9 december 2022⁴ att Swedegas ska utföra och offentliggöra bedömningar av kostnadsfördelningar på det sätt som anges i artikel 5 i förordningen. Ei beslutade också i samma beslut att Swedegas ska genomföra samråd på det sätt som anges i artikel 26 och att de ska lämna samrådsdokument till ACER på det sätt som anges i artikel 27.1 och motta analyser och slutsatser från ACER på det sätt som anges i artikel 27.3 i förordningen samt offentliggöra den information som avses i artikel 30 på det sätt som anges i artikel 31 och 32.

Swedegas har tagit fram ett förslag på referensprismetod och föreslår att en utjämnad referensprismetod, den så kallade frimärkesmetoden (PS-metoden) även framöver ska tillämpas. Swedegas förslag till referensprismetod har varit föremål för två samrådsförfaranden och har samrådsdokumenten har skickats till ACER, som har analyserat och lämnat synpunkter på dokumenten. I sitt yttrande bedömer ACER att Swedegas samlat har publicerat all den information som anges i artikel 26 i förordningen.

Mot bakgrund av ovanstående och då inget annat framkommit som ger skäl att ifrågasätta att samrådsprocessen inte uppfyller kraven i förordningen, anses de formella kraven på beslutsprocessen vara uppfyllda.

Prövning av förslaget till referensprismetod

Ei ska ta ställning till om Swedegas förslag till referensprismetod, den så kallade frimärkesmetoden (PS-metoden), kan godkännas. Swedegas menar att PS-metoden är bäst lämpad för det svenska gasnätet och Acer invänder inte mot detta, men lyfter att viss information saknas för att kunna bedöma om metoden är transparent. Ei har därför med hjälp av Swedegas sammanställt den saknade informationen för att PS-metoden ska vara transparent.

En viktig utgångspunkt i nätkoden är att kunderna själva ska kunna beräkna och förstå hur priset kan komma att ändras. För att gör det krävs information om vilken prognostiserad kapacitet som ligger till grund för det aktuella referenspriset. I tabellen nedan finns de underlaget för innevarande reglerperiod.

⁴ Ärende 2022-103221

Tabell 1 Prognostiserad kapacitet för att beräkna referenspris

Gasår	Prognostiserad kapacitet (kWh/h/år)
oktober 2023 – oktober 2024	1 352 968
oktober 2024 – oktober 2025	1 306 441
oktober 2025 – oktober 2026	1 440 160
oktober 2026 – oktober 2027	1 497 201

I samrådet saknas jämförelsen av tariffer mellan tariffperioder, särskilt skillnaden mellan den uppskattade nivån på överföringstariffen, för samma typ av överföringstjänst som gäller för den rådande tariffperioden och varje tariffperiod inom regeringsperioden, och den faktiska tariffen. Ei har efterfrågat kompletterande uppgifter om detta från Swedegas, som inkom med uppgifterna i tabellen nedan.

Tabell 2 Jämförelse av priser mellan tariffperioder

	22/23	23/24	25/26
Prognos referenspris (kr/kWh/h)			303,05
Faktiskt pris (kr/kWh/h)	282,28	314,31	

Avslutningsvis menar Acer att det behöver klargöras med vilken metodik den nuvarande tariffen är satt och att Ei bör klargöra när den nya referensprismetoden börjar gälla. Ei kan konstatera att Swedegas även under innevarande år har använt gällande tariffmetod. Ei menar vidare att den referensprismetod som föreliggande beslut avser bör anses gälla omedelbart och tillämpas senast från och med 2026.

Ei:s bedömning av andra tjänster än överföringstjänster

Förordningens artikel 4 anger kriterier för klassificering av tjänster som överföringstjänster eller andra tjänster. I beslutet 2018 bedömde Ei att tjänsterna extra områdesförbrukning (områdeskapacitet), kapacitetstilldelningsavgift för sommar och vinter och dygnsbokningsavgift skulle klassificeras som andra tjänster än överföringstjänster. I samråden har Swedegas förklarat denna klassificering. ACER menar dock i sitt yttrande att informationen är bristfällig och att det därför inte går att säkerställa att tjänsterna räknas till artikel 4. ACER har framfört att Ei måste bedöma om dessa tjänster ska klassificeras som transmissionstjänster eller icke-transmissionstjänster. Om tjänsterna klassificeras som transmissionstjänster

ska artiklarna 3.2, 6.2, 3.1 3.6, 3.7 i förordningen beaktas, i annat fall ska artikel 4.4 i förordningen beaktas.

Extra områdesförbrukning (områdeskapacitet) avser en månadsavgift som bestäms med hänsyn till antalet anslutningspunkter kopplat till abonnemanget.

Kapacitetstilldelning avser en fast årlig avgift som ger rätt att boka extra kapacitet vid behov för sommar respektive vinterperioden. Dygnsbokningsavgift avser en årlig avgift som ger rätt att boka extra kapacitet för specifika dygn.

Enligt förordningen ska en tjänst anses vara en överföringstjänst om följande kriterier är uppfyllda (artikel 4.1):

- a) Kostnadsdrivande faktorer i form av både teknisk eller prognostiserad avtalad kapacitet och avstånd.
- b) Kopplade till investeringar i drift av den infrastruktur som ingår i den reglerade tillgångsbasen för tillhandahållande av överföringstjänster.

Extra områdesförbrukning (områdeskapacitet)

Kunder med mer än en anslutningspunkt betalar en extra avgift för utökad områdesförbrukning (områdesförbrukning). Avgiften motiveras av den samlagringseffekt som uppkommer när en abonnent har mer än en anslutningspunkt. Samlagringseffekten medför att abonnenten kan undvika effekttoppar som annars hade kunnat uppstå. Avgiften beräknas utifrån antalet uttagspunkter och konsumerad energi per månad.

Avgiften beräknas som en månadsavgift. Tjänsten har inte avstånd som kostnadsdrivare och uppfyller således inte kriteriet i artikel 4.1 a. Ei:s bedömning är därför att avgiften inte ska betraktas som en överföringstjänst, utan behandlas som en annan tjänst än överföringstjänst och därför inte ingå i beräkningen av referenspriset.

Kapacitetstilldelningsavgift för sommar och vinter

Kapacitetstilldelningsavgiften avser en fast avgift som ger rättighet att boka extra kapacitet för sommar- respektive vinterperioden. Möjlig kapacitet begränsas till angivet maximalt kapacitetsbehov vid tariffperiodens början. Underlaget för beräkningen av kapacitetstilldelningsavgiften sker genom att antalet anslutningspunkter multipliceras med kvoten av maximalt kapacitetsbehov genom antalet anslutningspunkter. Avgiften ger rättighet att boka extra kapacitet vid behov. Kostnadsdrivare i beräkningen är maximalt kapacitetsbehov och antalet anslutningspunkter.

Avgiften beräknas som en fast årlig avgift och medför inte direkt överföring av kapacitet. Tjänsten har inte avstånd som kostnadsdrivare och uppfyller således inte kriteriet i artikel 4.1 a. Ei gör därför bedömningen att avgiften inte ska betraktas som en överföringstjänst, utan behandlas som en annan tjänst än överföringstjänst och inte ingå i beräkningen av referenspriset.

Dygnsbokningsavgift

Dygnsbokningsavgiften avser en fast årlig avgift för rättigheten att boka extra kapacitet för specifika dygn. Möjlig kapacitet begränsas till angivet maximalt kapacitetsbehov vid tariffperiodens början.

Avgiften beräknas som en fast årlig avgift och medför inte direkt överföring av kapacitet. Tjänsten har inte avstånd som kostnadsdrivare och uppfyller således inte kriteriet i artikel 4.1 a. Ei gör därför bedömningen att avgiften inte ska betraktas som en överföringstjänst, utan behandlas som en annan tjänst än överföringstjänst och inte ingå i beräkningen av referenspriset.

Sammanfattningsvis bedömer Ei att de ovan redovisade extratjänsterna: extra områdesförbrukning (områdeskapacitet), kapacitetstilldelningsavgift och dygnsbokningsavgift ska klassificeras om andra tjänster än överföringstjänster. Tjänsterna bedöms återspegla faktiska kostnader och de är icke-diskriminerande, objektiva och transparenta. Tjänsterna gynnar de nätanvändare som nyttjar dem och kriterierna i artikel 4.4 är därmed uppfyllda.

Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis bedömer Ei att PS-metoden även kommande period ska användas som referensprismetod för transmissionsnätet för gas i Sverige. Ei bedömer, att kravet på hänsyn till den nationella marknadens särdrag och kraven på kostnadsriktighet, icke-diskriminering och hinder mot otillbörlig korssubventionering beaktas bäst med PS-metoden. Ei bedömer även att avgifterna för extra områdesförbrukning (områdeskapacitet), kapacitetstilldelningsavgift sommar och vinter samt dygnskapacitetsavgift ska klassificeras som andra tjänster än överföringstjänster.

Ei:s bedömning av hur artiklarna i direktiv (EU) 2024/1788, förordning (EU) 2024/1789 och (EU) 2017/460 är uppfyllda sammanfattas i Tabell 3 och Tabell 4 nedan.

Tabell 3 - Uppfyllelse av krav i gasmarknadsdirektivet ((EU) 2024/1788) och gasförordningen (2024/1789)

Direktiv /Förordning Artikel	Information	Kriterier uppfyllda
Direktiv (EU) 2024/1788		
77 (d)	Bidra till att så kostnadseffektivt som möjligt, och med beaktande av principen om energieffektivitet först, utveckla säkra, pålitliga, effektiva och icke-diskriminerande system som är konsumentinriktade, främja systemens tillräcklighet och, i enlighet med de allmänna energi- och klimatpolitiska målsättningarna, energieffektivitet och integrering i både överförings- och distributionsnäten av stor- och småskalig produktion av gas från förnybara källor och decentraliserad produktion och underlätta driften av dem i förhållande till andra energinät för el och uppvärmning.	Ja
Förordning (EU) 2024/1789		
1(1)	Icke-diskriminerande regler för tillträde till överföringssystem för gas, med hänsyn till de nationella och regionala marknadernas särdrag, säkerställa att den inre gasmarknaden fungerar väl.	Ja
17 (1)	Tarifferna ska tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. Tarifferna ska underlätta effektiv gashandel och konkurrens och samtidigt hindra korssubventionering mellan nätanvändare samt ge incitament till investeringar och upprätthållande eller skapande av driftskompatibilitet för överföringsnät. Mekanismer för kostnadsfördelning och metoder för fastställande av priser när det gäller inmatnings- och uttagspunkter ska godkännas av de nationella tillsynsmyndigheterna	Ja

Tabell 4 - Uppfyllelse av förordningen (EU) Nr 2017/460

Förordning Artikel	Information	Kriterier uppfyllda
Förordning (EU) 2017/460		
6 (1)	En referensprismetod ska fastställas och anpassas till resultatet av de periodiska samråd som genomförs i enlighet med artikel 26. 26 (1) (a)	Ja
6 (2)	Tillämpningen av referensprismetoden ska tillhandahålla ett referenspris. 26(1)(a)(iii)	Ja
5 (1) (a) 5 (2) 5 (3) (a)	Bedömning av kostnadsfördelning för intäkter från kapacitetsbaserade överföringstariffer, kostnadsdrivande faktorer, bedömning av kostnadsfördelning samt graden av korssubventionering, beräkning av kostnadsfördelning 26(1)(a)(iv)	Ja

7 (a-c)	Referensprismetoden ska överensstämma med artikel 13 i förordningen (EG) nr 715/2009, ge nätanvändaren möjlighet att återskapa beräkningen, ta hänsyn till faktiska kostnader med tanke på nätets komplexitetsgrad, säkerställa icke-diskriminering och förhindra otillbörlig korssubventionering. 26(1)(a)(v)	Ja
4 (4)	Intäkterna från andra tjänster än överföringstjänster ska återspegla kostnaderna, vara icke-diskriminerande, objektiva, transparenta och gälla de som gynnas av tjänsterna i syfte att minimera korssubventionering mellan nätanvändare.	Ja
26(1)(a)(I) 26(1)(a)(I)(1) 26(1)(a)(I)(2)	Indikativ information enligt artikel 30 (1) (a) som innehåller motiveringen av parametrarna som används relaterat till tekniska egenskaper i nätet, motsvarande information om dessa parametrar och de antaganden som tillämpas.	Ja
26(1)(a)(II)	Värde för föreslagna justeringar av kapacitetsbaserade överföringstariffer i enlighet med artikel 9.	Ja
26(1)(a)(VI)	Om den föreslagna referensprismetoden är en annan än den referensprismetod med kapacitetsviktade avstånd som beskrivs i artikel 8: en jämförelse mellan de två metoderna, åtföljt av den information som fastställs i led iii.	Ja, se samråd
26(1)(b)	Den vägledande information som fastställs i artikel 30.1 b i, iv och v	Ja
26(1)(c)(II) 26(1)(c)(II)(1) 26(1)(c)(II)(2) 26(1)(c)(II)(3) 26(1)(c)(II)(4)	Om andra tjänster än överföringstjänster för nätanvändarna föreslås: tariffmetoden för dessa tjänster som inte är överföringstjänster, den andel av de tillåtna intäkter eller eftersträlvade intäkterna som prognostiseras att erhållas genom sådana tariffer, det sätt vilket de därtill hörande intäkterna från andra tjänster än överföringstjänster avräknas enligt vad som avses i artikel 17.3 och de indikativa tarifferna för andra tjänster än överföringstjänster som tillhandahålls nätanvändarna.	Ja
26(1)(d)	Den vägledande informationen som fastställs i artikel 30.2	Ja

Hur man överklagar

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1.

2025-05-12

2024-100317-0011

Detta beslut har fattats av enhetschefen Daniel Waluszewski. Vid den slutliga handläggningen deltog även juristen Gustav Janeling och analytikern Linnea Tengvall, föredragande.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Daniel Waluszewski

Linnea Tengvall

Beslutet publiceras i e-diariet som nås via Ei:s webbplats.

Bilagor

Bilaga 1 – Hur man överklagar

Skickas till

Byrån för samarbete mellan tillsynsmyndigheter inom energiområdet, ACER

Swedegas AB, (delges)

2025-05-12

2024-100317-0011